

Položnice!

Zopet so tu — te položnice! Kako hitro je prišlo leto okrog! In vendar je prišel »Slov. gospodar« 52 krat in je v vaših domovih bil vaš prijeten gost.

Prijatelji, letos je položaj nekoliko drugačen kot lansko leto. Draginja je narastla, papir je dražji in še težko ga je dobiti. Kar zdaj ga moramo kupiti za vsaj do jeseni, da smo brez skrbi zanj. Seveda ga moramo tudi v naprej plačati!

Prosimo vas zato, da vse to preudarite in da čimprej, najbolje takoj napišete celoletno naročnino 32 dinarjev na položnico in nam jo pošljete. Mi kljub vsemu nismo naročnine zvišali, ker računamo s tem, da boste vsi plačali čimprej.

NE POZABITE NA NAGRADNO ŽREBANJE!

Za vse dosedanje in za nove naročnike smo razpisali kot znak hvaležnosti za točno plačilo tudi posebne nagrade v raznih darovih. Glavna nagrada pa je 5000 din v gotovini! Vseh nagrad je 500. Za žrebanje pridejo v poštev le oni, ki bodo plačali čimprej ali najpozneje do konca januarja celoletno naročnino 32 din.

ZAVAROVANJE OSTANE,

toda le v korist onim, ki plačajo redno celoletno naročnino, bomo zavarovali njihovo domačo hišo za slučaj požara za 1000 din. Poseben pravilnik bomo še objavili!

IZPOLNITE POLOŽNICE,

da jih ne izgubite! Stanejo tudi svoj denar! Če bi jo pa le izgubili, dobite na pošti splošno položnico, napišite čekovno številko 10.603 »Slovenski gospodar«, Maribor.

Ugotovitve o atentatu v Münchenu v dvojni luči

Nemško uradno poročilo o preiskavi

Dne 8. novembra kmalu po deveti uri zvečer je povzročil v Münchenu peklenski stroj v meščanski pivnici strahovito eksplozijo, katera je porušila dvorano in je bilo več mrtvih ter mnogo ranjenih. Atentat je bil namenjen kanclerju Hitlerju in njegovim najzvestejšim, ki so pa odšli četrte ure pred eksplozijo iz dvorane in so že bili na povratku v Berlin.

Dne 27. novembra je objavil šef nemške policije Himmler izid dosedanje preiskave. Kot storilec je označen 36 letni v Münchenu bivajoči Georg Elser, ki je dejanje po izjavi nemške policije tudi priznal.

Elser je vzdal v steber meščanske pivnice peklenski stroj, čigar eksplozija se je

dala urediti za šest dni ali 144 ur v naprej. Zločin je pripravil od jeseni 1938. Po vzidanju stroja par dni pred usodepolnim 8. novembrom je Elser peklenski stroj napolnil z dinamitom in uravnaval uro za povzročitev eksplozije, nakar je odpotoval in je bil pri nedovoljenem prekoračenju švicarske meje od nemških oblasti prijet.

Dalje razglasa nemška policija, da je dal denar za atentat angleški vohunski urad. Voditelja tega urada za zapadno Evropo, Best in kapitan Stevens, sta bila zajeta od nemške oblasti, ko sta hotela zbežati na Holandsko.

Organiziral pa je atentat Oton Strasser, ki je takoj po eksploziji odpotoval iz Švice

v Francijo. To je storil, ker je zahtevala nemška vlada njegovo izročitev radi sodelovanja pri zločinu.

Imenovani je voditelj protihitlerjanske »Črne fronte« in je eden od ustanoviteljev narodno-socialistične stranke, katero je tudi vodil, ko je bil Hitler zaprt v trdnjavi Landsberg. Kakor hitro pa je bil priščedenju stranke junija 1934 ubit njegov brat Gregor, je Oton pobegnil ter je začel organizirati odpor proti Hitlerju.

Angleška sodba o nemških ugotovitvah

Na beležene nemške ugotovitve o atentatu v Münchenu pravijo Angleži, da so vsa ta razkritja povsem nerazumljiva. Nemški policijski šef Himmler govori na eni strani o aretaciji nemškega državljanca, ki je vzdal peklenski stroj v steber meščanske pivnice v Münchenu, na drugi strani pa trdi, da sta bila prijeta na holandski meji dva angleška državljanca. Nerazumljivo je, v kaki zvezi bi naj bila ta dva dogodka. Uradno pa razglasa Anglija, da noben Anglež in noben angleški vojak ne pozna nemškega državljanca, ki je bil prijet v zvezi z napadom. Končno se čudijo Angleži, kako bi mogel Elser od jeseni 1938 hoditi v dvorano meščanske pivovarne v Münchenu in tam kopati, zidati ter nastavljati peklenski stroj, ne da bi ga zalotila nemška policija, ki je znana po svoji izvrstni špionaži in izvežbanosti. Ne gre Angležem tudi v glavo, kako bi mogel Elser izvršiti zadnje priprave v dvorani par dni pred eksplozijo, ko je bila dvorana že teden dni pod policijskim nadzorstvom. Ali je bil Elser mogoče v zvezi s policijo? — sprašujejo Angleži. — Angleški uradni krogi prepuščajo javnosti, naj si ustvari sama sodbo o verjetnosti ugotovitev nemške policijske preiskave.

Iz raznih držav

V NAŠI DRŽAVI

Važni posveti voditeljev. Predsednik vlade Dragiša Cvetković je obhajal v začetku minulega tedna v rojstnem mestu Nišu blagoslovitev svojega novega doma in slavo. Na slovesnost je povabil večino ministrov, podpredsednika vlade dr. Vladka Mačka ter predsednika senata dr. Antona Korošca. Sprejem visokih gostov v Nišu je bil prisrčen in se je spremenil v veličastno manifestacijo sloge med Srbi in Hrvati. Ob tej priliki so bili izrečeni govori, v katerih so poudarjali govorniki pomen sporazuma, ki bo rešil dolgotrajni spor med srbskim in hrvatskim narodom ter bo okrepil našo skupno državo Jugoslavijo. Obisk Niša je bil povod za važne politične razgovore ter posvetovanja, o katerih ni bilo izdano nobeno uradno poročilo. Po vrnitvi iz Niša je bil dr. Vladko Maček v avdienci pri knezu namestniku Pavlu, nakar je obiskal dr. Korošca. Med tem razgovorom je bil pri knezu namestniku predsednik vlade Dragiša Cvetković.

Vem, kaj je moje prvo opravilo: danes priloženo položnico bom takoj napisal in poslal 32 din za celoletno naročnino!

Popoldne po teš razgovorih in avdiencialah se je vršil važen sestanek, na katerem so sodelovali predsednik vlade, podpredsednik dr. Maček, finančni minister dr. Šutej in minister brez listnice dr. Smoljan. Politični krogi pripisujejo vsem tem sestankom največjo važnost.

V DRUGIH DRŽAVAH

Slika Češke po nasilni udušitvi dijaških in drugih nemirov. V zadnji številki smo poročali o resnem položaju na Češkem, ki je nastal radi krvave udušitve dijaških ter drugih nemirov. Po uradnem poročilu je bilo obsedno stanje v Pragi ter okolici dne 21. novembra preklicano. Čeprav je obsedno stanje uradno odpravljeno, vendar dejansko vlada enaka strogost kakor več zadnji čas. Varnostno službo v Pragi so prevzeli nemški SS (napadalni) oddelki, katere so pomnožili na 20.000. V veljavi ostane nemški zakon o tisku, cenzuri na časopisjem, zasebnim pisemskim, telefonskim in brzojavnim prometom, o združevanju in o naglih policijskih hišnih preiskavah. Ta zakon je bil sprejet za Nemčijo takoj po nastopu narodnega socializma leta 1934 in zdaj razširjen tudi na češko ozemlje. Zakon določa poleg drugih kazni za politične prestopke tudi delno ali celotno zaplembo premoženja. Uveljavljen je tudi nemški zakon o veleizdaji iz leta

Nemški izvoz so posredovale predvsem italijanske in holandske trgovske ladje. Anglija in Francija pa hočeta kot odgovor na novo nemško pomorsko orožje Nemcem onemogočiti vsak izvoz s pomočjo nevtralnih držav, četudi bi si s tem korakom nakopali resna nasprotstva nepristranskih ali nevtralnih držav.

Razen tega bosta Anglija in Francija kupili v evropskih nevtralnih državah vse zaloge surovin ter živil. Nemčiji se bo onemogočila vsaka nadaljnja dobava za vojno potrebnega blaga. Pričakujejo, da bo Nemčija v najbližji bodočnosti hudo občutila novi zavezniški pritisk.

Nemške izgube na morju in v zraku

Za zgoraj navedene hude izgube so se osvetili Nemcem Francozi, ki so potopili dve nemški podmornici. Angleži in Francozi so sestrelili en dan, 22. novembra, osem nemških letal.

Obramba proti novim minam

Kot obrambo proti magnetičnim minam bodo uvedli Angleži plovo z lesenimi ladjami. Namen teh ladij bo borba z novimi nemškimi minami na ta način, da bodo lesene barke povzročale eksplozije min. Lesene ladje bodo vlekale daleč za seboj posebne naprave, ki bodo pritegnile nase iz letal v morje s padali spuščene nemške mine, katere bodo nato spravili do eksplozije.

1934, s čimer so Čehi postavljeni v položaj nemške politične opozicije. — Londonški radio poroča iz Budimpešte, da je bilo pri nemirih v Pragi in na Češkem bodisi v bojih ubitih bodisi pozneje ustreljenih 1700 ljudi. Taka poročila so prišla v Budimpešto čez Slovaško iz Prage in baje izvirajo iz nemških uradnih podatkov. Tretjina ubitih je bilo Judov. Zadnje dni, kar so demonstracije nehale, je bilo aretiranih več tisoč oseb iz krogov bivših čeških političnih strank in pa častnikov bivše češke vojske, ki niso hoteli izročiti orožja.

Izredna nemška sodišča in druge odredbe za zasedeno Poljsko. Nemški guverner za zasedeno Poljsko je podpisal odlok o ustanovitvi izrednih nemških sodišč po vseh večjih poljskih krajih. Ta sodišča bodo pristojna za politične prestopke, poskuse odpora proti nemškimi civilnim in vojaškim oblastem itd. Za večino prestopkov je določena smrtna kazen. Odlok je bil sprejet zaradi tega, ker dela poljska skrivna organizacija »Beli orle« z umori nemških vojakov, častnikov in policistov novim oblastem hude preglavice. — Dalje so zaplenile nemške oblasti vse premičnine in nepremičnine dosedanje poljske države. Odrejeno je pa bilo, da ostane v zasedeni Poljski tudi za naprej plačilno sredstvo poljski zlot.

Nagrada Slovaškom za vojaško pomoč Nemčiji. Kakor hitro je zasedla Nemčija del Poljske in so ji pomagali pri tem na pritisk Slovaki, je izjavil kancler Hitler, da bo odstopila Nemčija Slovaški vse biveše poljsko ozemlje, kjer so Slovaki v večini. V poštev bi prišli predeli južne Poljske, ki jih je pridobila Poljska takoj po svetovni vojni 1920 in pozneje od češko-slovaške republike v letih 1934—1938. Dne 21. novembra je bila v Berlinu podpisana pogodba, po kateri pripade Slovaški 100 kvadratnih kilometrov ozemlja, in sicer severno od zapadnih Beskidov in na severnih pobočjih Visoke Tatre.

Pokotanje med predstavnikom Poljske in zastopnikom bivše Češkoslovaške v Londonu. V Londonu se je mudil zadnje dni novi predsednik v Parizu osnovane poljske vlade general Sikorski. Pred odhodom iz Londona se je predstavnik Poljske sestel z bivšim predsednikom češkoslovaške republike dr. Benešem in z bivšim češkim ministrskim predsednikom dr. Hodžo. Ob tej priliki so bila odstranjena vsa stara neso-glasja, ki so obstojala med Čehi in Poljaki

Vem, kaj je moje prvo opravilo: danes priloženo položnico bom takoj napisal in poslal 32 din za celoletno naročnino!

in mnogo pripomogla do nesreče obeh narodov. Sklenjeno je bilo najtesnejše sodelovanje v sedanjosti in bodočnosti. Zdi se, da so bile določene tudi že nekatere podrobnosti glede skupnih mirovnih ciljev, katere bosta obe vladi složno in enotno zagovarjali pri zaveznikih v Londonu in Parizu. Pred svojim odhodom pa je Sikorski pripravil vse potrebno tudi za sklenitev nove poljsko-angleške vojne pogodbe, ki bo podpisana v prihodnjih dneh.

Splošen položaj v Nemčiji. Dopisniki švedskih listov iz Berlina poročajo, da se je pripetilo v Nemčiji v teku oktobra in novembra več primerov nepokorščine med uradništvom in da je bilo nekaj napadov na višje uradnike. Po rajhu se je dalje razpasla nalezljiva bolezen samomorov. Prav tako je opaziti po tovarnah uporna dejanja nezadovoljnega delavstva. Med nemškimi monarhisti se pojavljajo nemirna gibanja. Proti osebi nemškega zunanjega ministra Ribbentropa se dvigajo nasprotstva nekaterih odločilnih generalov ter admirala Raederja, poveljnika nemške mornarice. Znani nemški veleindustrialec Fric Thyssen, ki je pomagal finančno narodnim socialistom, da so prišli na oblast, je moral zbežati iz Nemčije z družino vred, ker je bil v opoziciji proti sedanjim politikom. Radi zgoraj naštetih vznemirljivih pojavov se je vršil sredi minulega tedna v Berlinu daljši tajni posvet med maršalom Göringom, šefom nemške policije Himmlerjem in še med par drugimi osebnostmi iz Hitlerjeve ožje okolice. Ob tej priliki so vse te dogodke v podrobnostih obravnavali in sklenili primerne ukrepe, da se ohrani red.

Sposobnost na bojnem polju predpogoj za dosego častniškega čina v Nemčiji. V Nemčiji je bila izdana nova uredba glede izpopolnitve častniškega kadra v vojnem času. Po novi uredbi je dana vsakemu vojaku možnost, da postane častnik, če je svoje sposobnosti dokazal pred sovražnikom in če se je tudi drugače odlikoval. Sposobnost na bojnem polju je predpogoj za vsakega, ki želi v vojni dobi doseči častniški čin.

Nemci silijo Poljake v svojo armado. Poljska vlada v Parizu je izdala uradno sporočilo, v katerem pravi, da nemške oblasti s silo uvrščajo Poljake z zasedenega ozemlja v nemško armado. Ta postopek pomeni kričevo kršitev mednarodnega prava. Namesto, da bi Nemci zajete poljske vojake poslali domov, jih mobilizirajo zase in jih silijo, da se bodo morali vojskovati na strani tistih, ki so uničili njihovo domovino. Poljska vlada ostro protestira proti temu ravnanju z državljani bivše poljske republike.

Romunija dobila zopet novo vlado. Romunski minister Bojou je sredi minulega tedna zaradi nesprejemljivosti nemških zahtev odstopil. Nemčija je zahtevala od Romunije tako zamenjavo marke, da bi bila Romunija preveč oškodovana. Razen tega so tirjali Nemci od Romunov celotno proizvodnjo petroleja pod pogojem, da ga Romuni sami spravijo v Nemčijo po želez-

nici in Donavi. Povrh pa Rusija ni dovolila nenadzorovanega petrolejskega prevoza med Romunijo in Nemčijo čez ozemlje po sovjetski vojski zasedene vzhodne Poljske. Ostavki trgovinskega ministra je sledil odstop celokupne Argetoianove vlade, katerega je kralj sprejel in je poveril sestavo nove vlade bivšemu ministrskemu predsedniku in londonskemu poslaniku dr. Tatarescu. Tatarescu je takoj sestavil novo vlado, v kateri je predsednik in notranji minister, zunanji minister je ostal Gafencu. Tudi Tatarescova vlada ne bo mogla ugoditi Nemcem in se bo razmerje med Berlinom in Bukarešto poslabšalo. Kakor zatrjujejo, je sovjetska Rusija zavzemala doslej nasproti Romuniji stališče blagohotnega nezanimanja le na željo Nemčije, ki si je hotela s tem pridobiti Romunijo kot glavno dobaviteljico surovin in živil na evropskem jugovzhodu. Zaradi tega Romunija ni bila posebno naklonjena snovanju nove balkanske zveze pod vodstvom Italije in je odklonila nedavno tudi sporazum z Bolgarijo glede odstopa dela Dobrudže, ki je bila Bolgarom odvzeta ob prevratu. Kakšno stališče bo zavzela v tem vprašanju nova Tatarescova vlada, za enkrat še ni znano, gotovo pa je, da stoji Romunija pred važnimi odločitvami.

Prodiranje Japoncev iz novega oporišča na Kitajskem. Zadnjič smo poročali, da so se Japonci izkrcali v kitajskem pristanišču Pakhoj, od koder so začeli v notranjost Kitajske čisto nov pohod. Po poročilih s kitajskega bojišča so prednje čete Japoncev, ki so se izkrcali v Pakhoju, dosegle Tasijukoji, 80 milj od meje pokrajine Kvangsi. Prve japonske patrulje že ograjajo glavno cesto, ki veže Kvangsi s francosko Indokino. Boji se vodijo tudi v bližini Fangčenga in Činšava, kjer so Japonci izkrcali 8000 mož.

Pri gotovih boleznih žolča in jeter, žolčnega kamna in zlatence urejuje naravna »Franz-Josefova« grenka voda prebavo in pospešuje izpraznjenje črev. Kliniške izkušnje potrjujejo, da domače zdravljenje dobro učinkuje, ako se jemlje zjutraj na tešče »Franz-Josefova« voda, pomešana z nekoliko vroče vode.

Ogl. reg. S. br. 30.474/35.

Walter Darro, nemški minister za organizacijo prehrane

Dejdelci iz nemške organizacije »Arbeitsdienst« šofirajo traktorje, kar so moški šoferji na bojišču